

4. Shtuchnyy intelekt chy shtuchnyy khayp: yak holovna innovatsiya svitu vyhlyadaye z Ukrainy. [Artificial intelligence or artificial hiip: how the main innovation of the world looks from Ukraine.] Available at: <https://platfor.ma/topic/shtuchnij-intelekt-chi-shtuchnij-hajp-yak-golovna-innovatsiya-svitu-viglyadaye-z-ukrayini/>
5. Doslidzhennya PwS. [PwS research] Available at: <https://www.pwc.com/ua/uk/press-room/2018/annual-review-2018.html/>
6. Vykorystannya tekhnolohiy shtuchnoho intelektu v upravlinni: perevahy i zahrozy. [Using Artificial Intelligence in Technologies in Management: Benefits and Threats.] Available at: <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-1671//>
7. Shtuchnyy intelekt u systemi pryynyattya upravlins'kykh rishen'. [Artificial intelligence in managerial decision making] Available at: ua/articles/book/15882-Shtuchnij_%D1%96ntelekt_u_sistem%C3%91/1.html/
8. Nebezpeka shtuchnoho intelektu. [Danger of artificial intelligence] Available at: <https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox?projector=1>.
9. 10 imperatives for Europe in the age of AI and automation Available at: <https://www.mckinsey.com/featured-insights/europe/ten-imperatives-for-europe-in-the-age-of-ai-and-automation>
10. Vsi hovoryat' pro shtuchnyy intelekt. Prostymy slovamy poyasnymo, sheho tse. [Everyone is talking about artificial intelligence. In simple words, let's explain what it is.] Available at: https://espresso.tv/article/2017/11/04/shtuchnyy_intelekt

Отримано 25.03.2019

УДК: 338.24

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Галина Островська

*Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
Тернопіль, Україна*

Резюме. Представлено цілісне бачення проблеми, виявлено передумови дослідження й завдання організаційно-економічного механізму управління інтелектуальним потенціалом промислових підприємств. Обумовлено зміст концепції, яка розкриває специфіку управління інтелектуальним потенціалом промислового підприємства на основі інфраструктурного підходу. Сформовано основні структурні елементи організаційно-економічного механізму управління інтелектуальним потенціалом промислових підприємств. Розроблено практичні рекомендації щодо ефективного застосування організаційно-економічного механізму управління інтелектуальним потенціалом промислових підприємств, заснованого на обґрунтованих умовах-критеріях ефективного управління, цільових і ціннісних орієнтирах, принципах, функціях управління, які зумовлюють зміст управлінських блоків розробленого механізму управління.

Ключові слова: управління, інтелектуальний потенціал, інтелектуальний капітал, організаційно-економічний механізм, структурні компоненти.

ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM OF INDUSTRIAL ENTERPRISE INTELLECTUAL PROPERTY MANAGEMENT

Halyna Ostrovska

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University, Ternopil, Ukraine

Summary. A integral vision of the problem is presented, the research background and the organizational and economic managing mechanism of the industrial enterprises intellectual potential tasks are identified. The

content of the concept, which reveals the specifics of the industrial enterprise intellectual potential management based on infrastructure approach is determined. The basic structural elements of the industrial enterprises intellectual potential managing organizational and economic mechanism are formed. Practical recommendations due to the effective application of industrial enterprises intellectual potential management organizational and economic mechanism based on reasonable conditions-criteria of effective management, target and value orientations, principles, management functions, which determine the content of the improved management blocks mechanism are developed.

Key words: *management, intellectual potential, intellectual capital, organizational and economic mechanism, structural components.*

Постановка проблеми. За сучасної економіки, заснованої на знаннях, промислове підприємство – це інноваційне підприємство, яке є складною науково-виробничою системою, що забезпечує реалізацію послідовно висхідних циклів «дослідження – виробництво». Невід’ємною складовою виробничо-господарської діяльності такого підприємства стає інтеграція інтелектуальної діяльності, що здійснюється за допомогою інтелектуальних здібностей персоналу, спрямованих на роботу з інформацією в цілях продукування нового знання (інтелектуального продукту), та інноваційної діяльності в сфері трансформації різних інтелектуальних продуктів у вигляді винаходів, корисних моделей, промислових зразків, топологій інтегральних мікросхем, баз даних, ноу-хау, програм для ЕОМ, результатів НДР і ДКР тощо в інноваційну продукцію та її подальшу комерціалізацію безпосередньо або в складі готових товарів (послуг). Забезпечення стратегічного розвитку інноваційних підприємств актуалізує дослідження концепції управління інтелектуальним потенціалом, його моделей, детермінант та методології моніторингу й оцінювання знань, інформації, ІТ технологій, мереживних систем.

Управління інтелектуальним потенціалом в умовах промислових підприємств сучасності стає неминучою необхідністю, зумовлюючи інноваційну активність підприємства і його конкурентоспроможність на основі забезпечення необхідного відтворювального рівня інтелектуальних можливостей персоналу, розвитку його інноваційних компетенцій. Ефективне використання інтелектуального потенціалу дає змогу виробляти товари та послуги з великою часткою доданої вартості, чого не вистачає нашим підприємствам. У цьому контексті зазначимо, що управління інтелектуальним потенціалом здійснюється менеджментом українських промислових підприємств лише на основі окремих, не завжди взаємозалежних функцій, не створюючи при цьому суттєвого впливу на інноваційну сферу діяльності і, на жаль, не розглядається як постійний стратегічний пріоритет в управлінні та ключовий ресурс розвитку. Принагідно зазначимо, що провідні компанії світу інтелектуальний потенціал вважають головним фактором успіху у новому тисячолітті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З урахуванням відносної новизни і, як наслідок, недостатньої вивченості проблеми, питання, пов’язані з формуванням, розвитком та використанням інтелектуального потенціалу, широко репрезентовані в багатьох теоретичних та прикладних дослідженнях кагорти зарубіжних, таких як Т. Стюарт, Е. Брукінг, Н. Ісікава, С. Тайчі, М. Мелуон, Л. Едвінсон, та вітчизняних фахівців О. Амоші, Б. Андрушківа, В. Антонюк, О. Бутнік-Сіверського, А. Гапоненка, М. Долішнього, О. Кендюхова, Н. Маркової, М. Семікіної та ін. Це дає змогу свідчити про те, що теоретичні й методологічні основи дослідження інтелектуальних ресурсів стали закономірним результатом еволюції світової наукової думки. Не зважаючи на широкий потік наукових та популярних публікацій, організаційно-економічні аспекти управління інтелектуальним потенціалом промислового підприємства залишаються актуальними.

Мета статті полягає в розробленні теоретико-методологічних положень та науково-практичних рекомендацій щодо організаційно-економічного механізму управління інтелектуальним потенціалом промислових підприємств у реалізації Європейського вектора розвитку вітчизняної економіки.

Виклад основного матеріалу. Ефективне використання інтелектуального потенціалу промислових підприємств передбачає наявність адекватного внутрішньофірмового механізму управління інтелектуальним потенціалом, що забезпечує регулярні управлінські дії суб'єкта відносно об'єкта управління в процесі досягнення цільових рубежів.

Під механізмом управління інтелектуальним потенціалом підприємства йдеться про сукупність способів забезпечення взаємопов'язаної діяльності функціональних підрозділів підприємства з метою ефективного використання можливостей підприємства для розвитку його конкурентних переваг у рамках встановленої організаційної структури.

Зміст концепції, яка розкриває специфіку управління інтелектуальним потенціалом промислового підприємства на основі інфраструктурного підходу, наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Концептуальні засади управління інтелектуальним потенціалом промислових підприємств

Table 1

Conceptual principles of industrial enterprises intellectual potential management

Елемент змісту	Характеристика
Предмет управління	Збалансоване відтворення інтелектуального потенціалу, орієнтоване на інноваційний результат
Об'єкт управління	Циклічний відтворювальний процес інтелектуального потенціалу, включений в якості сервісного супроводу (інфраструктурного) в інноваційний проект
Суб'єкт управління	Спеціалізована структурна одиниця підприємства (залежно від варіанта організаційного рішення)
Мета управління	Забезпечення конкурентоспроможності та поступального розвитку інтелектуального потенціалу соціально-економічної системи будь-якого рівня
Завдання управління	1). розвиток активної форми участі інтелектуального потенціалу в інноваційному процесі. 2). підвищення (стабілізація) необхідної якості інтелектуального потенціалу підприємства, залученого в інноваційний процес. 3). зниження витрат на інтелектуалізацію персоналу.
Принципи управління	Зумовлені економічною природою інтелектуального потенціалу і цілеспрямованістю управління на інноваційний результат
Групи функцій управління	Прогнозування і планування; формування; розвитку; використання й перетворення інтелектуального потенціалу; економічної оцінки результату управління
Інструменти управління	Організаційно-економічний і морально-психологічний вплив на розвиток інтелектуального потенціалу

Джерело: складено автором самостійно.

Запропонований організаційно-економічний механізм ґрунтується на активізації функціональної взаємодії елементів інфраструктури управління інтелектуальним потенціалом в економіці, заснованій на знаннях. Вказаний механізм в якості основних структурних компонентів включає такі: 1) цільовий: розподілений за спеціалізованими структурними підрозділами, які перебувають в «силовому полі» суб'єкта управління; 2) ресурсний: людські та інші матеріальні й нематеріальні ресурси; 3) організаційний: варіанти внутрішньофірмової організації ефективного використання інтелектуального потенціалу; 4) інструментальний: сукупність методів, інструментів управління.

Деталізований цільовий блок управління інтелектуальним потенціалом за цілями та завданнями управління згідно зі структурними елементами суб'єкта управління наведено в табл. 2. Загальна цільова установка управління інтелектуальним потенціалом має кореспондуватися з внутрішньофірмовими економічними інтересами забезпечення ефективного функціонування та конкурентоспроможності сучасного інноваційного підприємства.

Таблиця 2

Цільовий блок механізму управління інтелектуальним потенціалом промислового підприємства

Table 2

Target block of industrial enterprise intellectual potential management mechanism

Структурна одиниця суб'єкта управління	Цілі управління	Завдання управління
Формування ефективної структури інтелектуального потенціалу	Досягнення відповідності інтелектуального потенціалу згідно з перспективним завданням інноваційного підприємства	<i>З прогнозування та планування інтелектуального потенціалу:</i> - моніторинг ситуації на внутрішньофірмовому та регіональному ринку праці; - планування джерел і шляхів покриття поточної та перспективної потреб в інтелектуальному рівні персоналу; планування витрат на інтелектуалізацію персоналу; вивчення динаміки інтелектуального потенціалу
		<i>З формування інтелектуального потенціалу:</i> - зовнішній та внутрішній пошук і підбір кандидатів для реалізації інноваційних проектів; - відбір кандидатів для інноваційної сфери підприємства; - адаптація перспективних високоінтелектуальних співробітників; - робота з кадровим резервом для інноваційної сфери підприємства
		<i>За розвитком інтелектуального потенціалу персоналу:</i> - планування і забезпечення кадрової кар'єри в інтелектуально-інноваційній сфері; - організація розвитку інтелектуального потенціалу персоналу, орієнтованого на інноваційний результат, і пов'язаних з ним професійних компетенцій у сфері інновацій; - розроблення індивідуальних і групових програм і форм розвитку, адаптованих до потреб підприємства; - моніторинг ринку професійної освіти, підбір персоналу для реалізації програм розвитку
Управління інтелектуальним потенціалом в інноваційному процесі	Забезпечення інноваційної активності персоналу	<i>Щодо використання інтелектуального потенціалу:</i> - забезпечення умов найбільш раціонального використання інтелектуального потенціалу; - забезпечення організації трудових процесів, що сприяє підвищенню професіоналізму працівників у сфері інновацій
		<i>Щодо відтворення інтелектуального потенціалу:</i> - розвиток внутрішньофірмового інноваційного підприємництва; - маркетинг інтелектуально-інноваційної продукції; налагодження необхідних зовнішніх комунікацій; - вибір ефективних форм комерціалізації інтелектуально-інноваційної продукції (послуг)
Оцінка ефективності управління інтелектуальним потенціалом	Визначення комплексного результату управління за певний період часу	- моніторинг динаміки кількості, якості й ефективності використання інтелектуального потенціалу в інноваційному процесі; - економічне оцінювання і аналіз кількості, якості та ефективності використання інтелектуального потенціалу для завершення циклу інтелектуально-інноваційної діяльності

Джерело: складено автором самостійно.

Інструментальний блок механізму управління інтелектуальним потенціалом промислових підприємств включає сукупність організаційних, економічних та морально-психологічних методів впливу на об'єкт управління, а також відповідні їм інструменти управління. Найбільш характерний розподіл основних з них за етапами відтворення інтелектуальної діяльності персоналу наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Інструментальний блок механізму управління інтелектуальним потенціалом промислових підприємств

Table 3

Instrument block of industrial enterprises intellectual potential management mechanism

Інструменти управління	Формування ефективної структури інтелектуального потенціалу підприємства (ІПп)			Управління інтелектуальним потенціалом в інноваційному процесі	
	Планування і прогнозування ІПп	Формування ІПп	Розвиток ІПп	Використання ІПп	Перетворення ІПп
<i>Організаційно-економічні методи</i>					
Підтримка взаємозв'язку із зовнішніми джерелами залучення кваліфікованих кадрів	+	+	+		
Відбір на вакантні посади за критерієм інноваційної компетентності		+	+		
Планування ділової кар'єри співробітників відповідно до інноваційної стратегії підприємства	+	+	+		
Організація і проведення перепідготовки і підвищення кваліфікації персоналу інноваційного підприємства		+	+		
Формування кадрового резерву інноваційної сфери, в тому числі резерву керівників	+	+			
Створення і ведення інформаційного банку даних про висококваліфіковані кадри	+				
Нормування і тарифікація трудового процесу персоналу інноваційної сфери				+	+
Удосконалення показників і методик оцінювання результатів інтелектуально-інноваційної діяльності				+	
Залучення висококваліфікованих фахівців у процес управління виробництвом			+	+	
Інформаційне та технічне забезпечення процесу управління розвитком інтелектуального потенціалу	+	+	+	+	+
Удосконалення умов праці працівників для найбільш раціонального використання в інноваційних цілях підприємства інтелектуального потенціалу				+	+
Розвиток внутрішньофірмового інноваційного підприємництва					+
Пошук джерел фінансування розвитку інтелектуального потенціалу	+	+	+	+	+
Створення гнучкої системи винагороди працівників інноваційної сфери				+	

Джерело: складено автором самостійно.

Організаційне забезпечення будь-якого процесу управління являє собою сукупність процесів і дій, що призводять до утворення і/або вдосконалення взаємозв'язків підсистем організації, що беруть участь в управлінні з метою отримання ефективного результату управління, які відповідає програмним вимогам і цільовим установкам.

З урахуванням специфіки конкретних підприємств варіантами внутрішньофірмової організації управління інтелектуальним потенціалом можуть бути такі:

- структурного підпорядкування спеціалізованого структурного підрозділу вищому керівництву підприємства в якості штабного підрозділу, що означає затвердження відповідного високого статусу суб'єкта в структурі підприємства;
- включення спеціалізованого структурного підрозділу в керівництво підприємством, що передбачає рівнозначність управління інтелектуальним потенціалом у ряді інших підсистем управління підприємством;
- поєднання диверсифікації служби управління персоналом та управління знаннями й формування спеціалізованої структури з управління інтелектуально-інноваційною діяльністю;
- управління інтелектуальним потенціалом у процесі інтелектуально-інноваційної діяльності, що не вимагає зміни структурної схеми управління підприємством, з розподілом конкретизованих управлінських завдань за керівниками й виконавцями відповідних процесів.

Ресурсний блок механізму управління інтелектуальним потенціалом утворюють людські та інші матеріальні й нематеріальні ресурси, найбільш значущими з яких є інтелектуальний потенціал персоналу (людські ресурси), інвестиції (матеріальні ресурси); інформація, об'єкти інтелектуальної власності (нематеріальний ресурсний компонент).

Ресурсний, організаційний й інструментальний блоки сформованого механізму управління підпорядковані його цільовому призначенню і в сукупності дають змогу реалізувати ефективний управлінський вплив на розвиток інтелектуального потенціалу, зумовлений інтересами підприємства в сфері інновацій.

Суб'єкт управління інтелектуальним потенціалом у моделі системи управління інтелектуальним потенціалом подано відносно автономним щодо підпорядкованості та мобільним з точки зору включення в організаційну структуру підприємства модулем управління інтелектуальним потенціалом, який бере участь в інноваційних процесах і надає управлінський вплив на розвиток інтелектуального потенціалу, орієнтованого на інноваційний результат.

Структура суб'єкта управління інтелектуальним потенціалом інноваційного підприємства наведено в табл. 4.

Таблиця 4

Суб'єкт управління інтелектуальним потенціалом промислового підприємства

Table 4

The subject of industrial enterprise intellectual potential management

Модуль управління Шп	Структурні елементи
Спеціалізований структурний підрозділ	Відділ формування ефективної структури інтелектуального потенціалу
	Група прогнозування і планування інтелектуального потенціалу
	Група формування інтелектуального потенціалу
	Група розвитку інтелектуального потенціалу
	Відділ управління інтелектуальним потенціалом в інноваційному процесі
	Група використання інтелектуального потенціалу
	Група відтворення інтелектуального потенціалу
	Відділ оцінювання результативності управління інтелектуальним потенціалом
	Група економічного оцінювання кількості інтелектуального потенціалу
	Група економічного оцінювання якості інтелектуального потенціалу
	Група оцінювання використання та відтворення інтелектуального потенціалу

Джерело: складено автором самостійно.

Адміністративна роль спеціалізованого структурного підрозділу на підприємстві, що визначає зміст його функцій, полягає в комплектуванні всіх ділянок інноваційної діяльності підприємства високоінтелектуальним персоналом у відповідності з ресурсними потребами, виходячи з галузевої приналежності підприємства, тенденцій соціально-економічного та науково-технічного розвитку на даному етапі.

Відділ формування ефективної структури інтелектуального потенціалу призначений для вирішення стратегічних, тактичних і оперативних завдань з формування та використання інтелектуального потенціалу на підставі його планування, у кількісному та якісному вимірі, з урахуванням прогнозних оцінок стану і динаміки інтелектуального потенціалу як важливого ресурсного компонента інноваційної сфери підприємства (табл. 5).

Таблиця 5

Функціональний діапазон відділу формування ефективної структури інтелектуального потенціалу

Table 5

Functional range of intellectual potential effective structure formation department

Основні функціональні завдання підрозділу	Основні функціональні завдання підрозділу за групами		
<p>1. Моніторинг стану і динаміки інтелектуального потенціалу (його якісних і кількісних характеристик).</p> <p>2. Оцінювання впливу існуючого розподілу посадових обов'язків працівників на стан і динаміку інтелектуального потенціалу.</p> <p>3. Визначення якісної потреби в кадрах для інтелектуально-інноваційної сфери.</p> <p>4. Автоматизований облік і аналіз продукування і вдосконалення інтелектуального потенціалу підприємства</p>	Група прогнозування і планування ІПп	Група формування ІПп	Група розвитку ІПп
	<ul style="list-style-type: none"> – моніторинг ситуації на внутрішньо-фірмовому і регіональному ринках праці; – планування джерел і шляхів покриття поточної і перспективної потреб в інтелектуальному потенціалі; – планування витрат на інтелектуалізацію персоналу; – вивчення динаміки інтелектуального потенціалу 	<ul style="list-style-type: none"> – пошук і підбір кандидатів для реалізації інноваційних проєктів як усередині підприємства, так і зовнішніх на основі певних вимог до кандидатів; – відбір кандидатів: збір анкет і резюме, аналіз рекомендацій, співбесіда, прийняття рішення; – всебічна адаптація перспективних високоінтелектуальних співробітників на підприємстві; – робота з кадровим резервом для інтелектуально-інноваційної сфери 	<ul style="list-style-type: none"> – планування й забезпечення кадрової кар'єри в інноваційній сфері; – організація розвитку інтелектуального потенціалу, орієнтованого на інноваційний результат; – планування витрат; розроблення індивідуальних і групових програм і форм розвитку персоналу; – підбір персоналу для реалізації програм розвитку; – моніторинг ринку освітніх послуг

Джерело: складено автором самостійно.

Відділ управління інтелектуальним потенціалом в інноваційних проєктах (процесах) призначений для розвитку активної форми участі інтелектуального потенціалу персоналу в інноваційному процесі та забезпечення, таким чином, ефективного використання інтелектуального потенціалу, якісний і кількісний рівні котрого адекватні ресурсним потребам підприємства, причому з точки зору як поточних, так і майбутніх потреб (табл. 6).

Таблиця 6

Функціональний діапазон відділу управління інтелектуальним потенціалом в інноваційному процесі

Table 6

Functional range of intellectual potential management department in the innovation process

Основні функціональні завдання підрозділу	Основні функціональні завдання підрозділу за групами	
	Група використання ІПп	Група відтворення ІПп
1. Забезпечення ефективного використання інтелектуального потенціалу в інноваційному процесі. 2. Перетворення інтелектуального потенціалу підприємства в його інтелектуальний капітал	– вибір ефективних форм використання інтелектуального потенціалу; – створення виробничо-технічних, соціально-економічних, санітарно-гігієнічних, психофізіологічних умов праці, при яких відбувається найбільш раціональне використання інтелектуального потенціалу працівників; – забезпечення організації трудових процесів, що сприяють розвитку професійних здібностей працівників; – обґрунтування норм витрат і результатів праці різних категорій працівників з метою найповнішого використання їхнього інтелектуального потенціалу	– розвиток інноваційного підприємництва, спрямованого на акумулювання й примноження інтелектуального капіталу підприємства; – маркетинг інтелектуально-інноваційної продукції; – налагодження необхідних зовнішніх комунікацій; – вибір ефективних форм економічного обороту інтелектуально-інноваційної продукції (послуг)

Джерело: складено автором самостійно.

Відділ оцінювання результативності управління інтелектуальним потенціалом є головним елементом зворотного зв'язку в системі управління інтелектуальним потенціалом, необхідним для реалізації оперативного управління відтворювальним процесом (табл. 7).

Таблиця 7

Функціональний діапазон відділу оцінювання результативності управління інтелектуальним потенціалом промислового підприємства

Table 7

The functional range of industrial enterprise intellectual potential management effectiveness evaluating department

Основні функціональні завдання підрозділу	Основні функціональні завдання підрозділу за групами		
	Група економічного оцінювання кількості ІПп	Група економічного оцінювання якості ІПп	Група оцінювання використання і відтворення ІПп
Підсумкове і поточне економічне оцінювання комплексу показників інтелектуального потенціалу за звітний період інтелектуально-інноваційної діяльності	– економічне оцінювання та аналіз кількості інтелектуального потенціалу після завершення циклу інтелектуально-інноваційної діяльності; – моніторинг кількісної динаміки інтелектуального потенціалу в процесі циклу інтелектуально-інноваційної діяльності	– економічне оцінювання та аналіз якості інтелектуального потенціалу після завершення інтелектуально-інноваційного циклу за результатами інтелектуальної та інноваційної діяльності; – моніторинг динаміки якості інтелектуального потенціалу	– статистичний аналіз економічних результатів інтелектуально-інноваційної діяльності після завершення планового періоду; – моніторинг проміжних результатів інтелектуально-інноваційної діяльності протягом планового періоду

Джерело: складено автором самостійно.

В організаційному відношенні модуль управління інтелектуальним потенціалом може бути побудований за лінійно-функціональним типом, що забезпечує раціональне поєднання лінійних і функціональних взаємозв'язків. Зазначимо, що лінійно-функціональні організаційні структури, як правило, використовуються в якості елемента загальної системи управління в організаціях будь-якого типу. Як наслідок, у міру вдосконалення управління розвитком та використанням інтелектуального потенціалу на підприємстві організаційна структура модуля управління інтелектуальним потенціалом може бути перетворена в дивізіональну або матричну зі спеціалізацією управління за окремими інноваційними проектами в головному підприємстві та його філіях, розташованих як у своїй країні, так і за її межами в різних суб'єктах світової економіки.

Висновки. Управління інтелектуальним потенціалом промислових підприємств передбачає наявність адекватного внутрішньофірмового механізму управління, що забезпечує регулярні управлінські дії суб'єкта відносно об'єкта управління в процесі досягнення цільових рубежів. Запропоновані практичні рекомендації щодо ефективного застосування організаційно-економічного механізму управління інтелектуальним потенціалом промислових підприємств засновані на обґрунтованих умовах-критеріях ефективного управління, цільових і ціннісних орієнтирах, принципах, функціях управління, які зумовлюють зміст управлінських блоків сформованого механізму управління.

Conclusions. The industrial enterprises intellectual potential management implies the presence of an adequate intra-firm management mechanism that ensures the regular management of the subject in relation to the management object in the target boundaries achieving process. There were proposed the practical recommendations for effective application of the organizational and economic industrial enterprises intellectual potential managing mechanism based on reasonable conditions-criteria of effective management, target and value orientations, principles, management functions that determine the management blocks content of the established management mechanism.

Список використаної літератури

1. Андрушків Б. М., Островська Г. Й., Павликівська О. І. Інтелектуальний потенціал підприємства як інструментарій підвищення конкурентоспроможності підприємства та засіб входження його у європейський економічний простір. Держава та регіони. Запоріжжя, 2017. № 6 (99). С. 38–43.
2. Данилюк І. М., Петренко В. П. Управління використанням інтелектуального потенціалу людських ресурсів на засадах синтелектики і синергізму. Регіональна економіка. 2011. № 1. С. 148–156.
3. Островська Г. Й. Управління інтелектуальним потенціалом підприємства. Галицький економічний вісник. Тернопіль: ТНТУ, 2018. Том 55 № 2. С. 88–97.

References

1. Andrushkiv B., Ostrovska, H., Pavlykivska, O. (2017). Intelektualnyy potentsial pidpryyemstva, yak instrumentariy konkurentospromozhnosti pidpryyemstva ta zasobu vvedennya yoho v yevropeyskyu ekonomichnyu prostir [Intellectual Potential of the Enterprise as a Tool for Increasing of the Enterprise Competitiveness and Means of its Entry into the European Economic Area]. State and regions. Zaporizhzhia, 6 (99), 38–43. [In Ukrainian].
2. Danylyuk I.M. & Petrenko, V.P. (2011). Upravlinnya vykorystannyam intelektualnoho potentsialu lyudskykh resursiv na zasadakh sintelekyky i synerhizmu [Management of intellectual potential of human resources based on sintelektics and synergy]. Regional Economics, 1, 148–156. [In Ukrainian].
3. Ostrovska H.Y. (2018). Upravlinnia intelektualnym potentsialom pidpryyemstva [Management by intellectual potential of enterprise]. Galician economic bulletin (Tern.), vol. 55, no 2. Pp. 88–97. [In Ukrainian].

Отримано 26.02.2019